

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра туризму та рекреації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. 9 від «26» квітня 2018 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ /
SPECIALIZED TOURISM**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2018

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: С.В. Хлоп'як, к.е.н., доц.

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри туризму та рекреації від
__26.04.2018 ____, протокол № 9_.

Рецензенти: Забалдіна Ю.Б., канд. екон. наук, доц.
Расулова А.М., канд. екон. наук, доц.
Сошко О.Г., канд. філол. наук, доц.
Дубініна М.В., директор ТОВ «Галеон тревел на
Печерську», м. Київ

**СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ / SPECIALIZED
TOURISM**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

освітній ступінь	«бакалавр»
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм»
спеціалізація	«Міжнародний туризм»

Автор: ХЛОП'ЯК Сергій Васильович

ВСТУП

Програма дисципліни «Спеціалізований туризм» призначена для підготовки здобувачів вищої освіти ОС бакалавр КНТЕУ денної та заочної форм навчання:

галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 242 «Туризм», спеціалізації «Міжнародний туризм».

Програму підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти КНТЕУ із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-наукових програм підготовки бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з організації планування туристичних подорожей та обслуговування туристів у спеціалізованих видах туризму.

Завданням вивчення дисципліни «Спеціалізований туризм» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- історії виникнення та розвитку спеціалізованих видів туризму;
- особливостей територіального розміщення їх ресурсної бази;
- методології дослідження світових туристичних потоків за цільовими сегментами міжнародного туристичного ринку;
- визначення форм і методів обслуговування туристів при плануванні спеціалізованих видів туристичних подорожей;
- розробки та реалізації програм перебування туристів у різних видах туризму.

Предметом вивчення дисципліни є організація ділового, релігійного, круїзного, івентивного, спортивного, сільського зеленого, екологічного, пригодницького, екстремального та інших сучасних видів туризму, а також географія їх розповсюдження.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання:

- основ інформаційних та комп'ютерних технологій (операційна система *Windows*);
- принципів організації туристичної та екскурсійної діяльності;
- ресурсної бази та специфічних особливостей розвитку туризму у різних регіонах світу та України;

вміння:

- вільно працювати з офісними додатками *Microsoft (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint)*, пошуковими системами, хмарними сервісами *Office 365*;
- складати програми туристичного обслуговування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інформаційні системи і технології в туризмі» забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами:

□ *Міжнародний туризм*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності за освітньою програмою</i>		
K17	Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій	2-6

K19	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів	1-7
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР01	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів	1-6
ПР02	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук	1-6
ПР03	Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ	1-7
ПР04	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору	1-6
ПР06	Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів	1-6
ПР07	Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт	1-5
ПР09	Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки	1, 3-4
ПР18	Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях	1-7
ПР20	Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання	1-6
ПР21	Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності	1-6

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Діловий туризм

Поняття спеціалізованого туризму. Ознаки спеціалізованих видів туризму. Класифікація видів спеціалізованого туризму.

Діловий туризм: поняття та види. МІСЕ. Переваги ділового туризму для туристичних компаній, авіаперевізників та підприємств розміщення. Статистика ділового туризму.

Бізнес-туризм (корпоративні поїздки). Туристи, що подорожують зі службовими цілями. Особливості організації бізнес-поїздок.

Види конгресно-виставкових заходів та ініціатори їх проведення. Вимоги до організації виставок та конгресів. Інфраструктура конгресно-виставкового туризму. Конгрес- і конвент-готелі. Сучасні тенденції розвитку сектору конгресно-виставкових подорожей.

Історія виникнення та значення інсентив-туризму. Мотиваційний ефект від реалізації інсентив-програм. Цілі інсентив-подорожей. Види інсентив-турів за складом учасників та тематикою програмних заходів. Класифікація інсентив-програм. Специфічні вимоги до організації обслуговування інсентив-туристів. Критерії вибору місця для заохочувальних подорожей. Комплектування та склад інсентив-груп. Бюджет інсентив-турів.

Географія ділових подорожей у Європі, Америці, Азії, Африці, Австралії. Світові центри конгресно-виставкової діяльності. Місця проведення конгресно-виставкових заходів. Спеціалізовані туристичні

виставки та біржі. Географія інсентив-туризму в світі та Європі. Проблеми та перспективи розвитку заохочувального туризму в Україні.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 2, 5, 6, 7, 8

додатковий: 3, 6, 9, 14, 17, 22, 33

інтернет-ресурси: 1, 3, 7, 10

Тема 2. Релігійний туризм

Підходи до визначення релігійного туризму. Історія релігійних подорожей. Сегменти індустрії релігійного туризму. Релігійні об'єкти показу. Культові та релігійні центри. Види релігійного туризму: місіонерський та паломницький туризм, екскурсійний туризм релігійної тематики, науковий туризм з релігіознавчими цілями. Значення паломництва у світових релігіях. Види паломницьких подорожей за кількістю учасників, тривалістю, сезонністю, місцями відвідування, ознакою обов'язковості. Особливості організації програм обслуговування паломників. Макрорегіони паломництва. Географія розповсюдження світових релігій. Єрусалим як найважливіший центр світового релігійного туризму. Ресурси розвитку паломницького туризму в Україні. Духовнопаломницький туризм. Поняття та мотивація екскурсійного туризму релігійної тематики. Особливості організації екскурсійних подорожей в релігійному туризмі. Місця відвідання та об'єкти вивчення у науковому туризмі з релігіознавчими цілями. Вплив релігійного туризму на економіки приймаючих країн і територій. Співробітництво туристичних та релігійних установ в організації паломництв.

Релігійні подорожі у християнстві. Географія поширення християнства у світі. Центри католицького паломництва у Європі. Центри православного паломництва в Україні та Росії. Центри православного паломництва у країнах далекого зарубіжжя.

Релігійні подорожі у ісламі. Географія поширення ісламу в світі. Центри мусульманського паломництва. Види паломництва в ісламі. Умови та програма хаджу до Мекки.

Релігійні подорожі у буддизмі. Географія поширення буддизму в світі. Категорії святих місць у буддизмі. Центри паломництва, пов'язані з

етапами життєвого шляху Будди. Інші місця релігійних подорожей у буддизмі.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 3, 4, 5, 6, 7 додатковий:

17, 2, 22, 25, 27

інтернет-ресурси: 3, 4, 10

Тема 3. Круїзний туризм

Круїз як специфічна форма туристичних мандрівок. Історія морських подорожей від стародавніх часів до початку XIX століття. Зародження круїзного туризму у середині XIX століття. Етапи розвитку круїзного туризму у першій половині XX століття. Тенденції розвитку ринку круїзних подорожей після другої світової війни.

Види пасажирських перевезень, що здійснюються морським транспортом. Міжнародні, дальні та каботажні рейси. Річкові пасажирські маршрути. Класифікація морських круїзних маршрутів за тривалістю та особливостями організації. Прибережні морські екскурсії та прогулянкові рейси. Круїзні маршрути *open jaw*. Навколосвітні круїзні подорожі. Класифікація морських круїзних лайнерів за якістю обслуговування та її критерії. Цінова класифікація круїзних маршрутів. Тоннажність морських круїзних суден. Круїзні компанії та найбільші круїзні лайнери світу. Особливості організації круїзів на поромах. Форми прокату яхт: бербоутчартер і тайм-чартер. Класифікації кают. Організація розваг на борту круїзного судна.

Основні райони морських круїзів у світі та причини їх популярності. Географія поширення річкового туризму в світі.

Історія розвитку круїзного туризму в Україні. Інфраструктура круїзного туризму в сучасній Україні. Річковий круїзний туризм в Україні. Проблеми методології обліку вітчизняних круїзних туристів.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 2, 5, 6, 7 додатковий:

1, 3, 6, 15, 27 інтернет-ресурси:

3, 7, 8, 10

Тема 4. Івентивний туризм

Поняття та економічне значення івентивного (подієвого) туризму. Історія подієвого туризму. Тематичні види івентивного туризму. Громадські, мистецькі, спортивні, культурно-історичні, економічні та релігійні ресурси подієвого туризму. «Культурні столиці Європи». Цільова аудиторія подієвого туризму та вимоги до організації івент-турів.

Організація фестивального туризму. Типологія сучасних фестивалів. Принципи світового фестивального руху. Місця та строки проведення фестивальних заходів. Музичні, театральні, кінематографічні, фольклорні, гастрономічні фестивалі.

Специфічні вимоги до організації карнавальних турів. Значення та функції карнавалів. Найвідоміші карнавали світу. Карнавали у Ріо-деЖанейро, Венеції, Кельні, Новому Орлеані.

Спортивний подієвий туризм. Особливості організації спортивних івент-турів. Найвідвідуваніші спортивні події: Літні та Зимові Олімпійські ігри, чемпіонати світу та Європи з футболу, автоперегони у класі «Формула-1», універсиади.

Стан та перспективи розвитку івентивного туризму в Україні.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 3, 4, 5, 6, 7

додатковий: 3, 6, 17, 19, 22, 24

інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 7

Тема 5. Сільський зелений та екологічний туризм

Сільський зелений туризм та форми його організації: агротуризм, етнографічний туризм, фермерський туризм, екологічний туризм, дачний туризм. Функції сільського зеленого туризму: культурно-пізнавальна, соціально-етична, рекреаційна, економічна. Історичні аспекти становлення та закордонний досвід розвитку сільського зеленого туризму.

Засоби розміщення у сільському туризмі. Туристична типологія сіл для цілей сільського зеленого туризму. Інфраструктурне забезпечення розвитку

сільського туризму. Туристичний продукт сільського туризму та особливості його формування. Технологія обслуговування подорожуючих у сільському туризмі.

Ринок сільського зеленого туризму. Маркетингова, кадрова, інформаційна робота в сільському туризмі. Органи та суб'єкти управління сферою сільського зеленого туризму. Правовий механізм регулювання підприємницької діяльності в галузі сільського зеленого туризму. Основні законодавчі і нормативні акти, що регламентують діяльність з надання послуг сільського зеленого туризму в Україні. Стандартизація та сертифікація послуг сільського туризму.

Регіони і території, придатні для розвитку сільського зеленого туризму: критерії групування та класифікації. Основні перешкоди на шляху розвитку сільського зеленого туризму в Україні.

Поняття та ознаки екологічного туризму. Види екотуризму: науковий, пригодницький, тури до заповідників та резервацій. Об'єкти відвідування у екологічному туризмі: національні парки, заповідники, заказники, пам'ятники дикої природи, унікальні ландшафти. Географія екотурів. Засоби розміщення в екологічному туризмі. Екобудинки та еколоджі. Фактори забезпечення екологічності туристичної подорожі: зниження навантаження, повторне та безвідходне використання, ремонт та відновлення.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 3, 5, 6, 7

*додатковий: 4, 8, 10, 11, 16, 23, 28, 30, 32 інтернет-ресурси:
3, 5, 7*

Тема 6. Спортивний туризм

Спортивний туризм та передумови його розвитку. Основні форми спортивного туризму: пішохідний, гірський, лижний, водний, велосипедний, спелеологічний, вітрильний, кінний, автотуризм. Класифікація маршрутів туристичних спортивних походів за рівнем складності. Категорійні та некатегорійні походи.

Організація підготовки до туристичних походів. Порядок комплектування туристичної групи та її кількісний склад. Проектування

маршруту подорожі. Складання календарного плану пішохідного, лижного та гірського походу. Профіль маршруту. Вимоги до харчових продуктів у туристичній подорожі. Дорожні документи. Маршрутна книжка та маршрутний лист. Розгляд та затвердження туристичного маршруту. Контроль за підготовкою та проведенням подорожі. Основні розділи звіту про туристичний похід. Залік туристичної подорожі та присвоєння спортивних розрядів.

Підбір та експлуатація туристичного спорядження. Приладдя для приготування їжі, організації нічлігу та побуту туристичної групи, подолання природних перешкод.

Техніка проведення туристичних походів. Тактика самодіяльної туристичної подорожі. Способи подолання перешкод на маршруті. Орієнтування на місцевості та основи топографічної майстерності. Режим харчування та склад харчового раціону туристів у подорожі. Організація тимчасових туристичних таборів (біваків). Суспільно-корисна робота туристів. Організація спостережень у туристичному поході. Екстремальні ситуації в туристичній подорожі та причини їх виникнення.

Географія розвитку спортивного туризму в Україні та світі. Гірський Крим та Українські Карпати як найпопулярніші регіони для пішохідного, гірського та лижного туризму. Особливі умови включення до туристичних маршрутів природоохоронних зон та об'єктів. Річкова система України та класифікація річок у водному туризмі. Популярні велосипедні маршрути. Печери Поділля, Буковини, Причорномор'я і Криму та їх використання у спелеотуризмі. Можливості розвитку в Україні вітрильного, автомобільного та мотоциклетного туризму.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 2, 3, 6, 7 додатковий:

5, 7, 13, 17, 21, 29 інтернет-

ресурси: 3, 6, 10

Тема 7. Нові види спеціалізованого туризму

Поняття пригодницького та екстремального туризму. Технологія розробки квест-турів. Умови проведення та технічне оснащення

сафаріподорожей. Джайлоо-туризм. Класифікація видів та форм екстремального туризму. Історія розвитку екстремальних подорожей.

Водні види екстремального туризму: рекреаційний, професійний та технічний дайвінг; водні лижі; вейкбординг; віндсерфінг та кайтсерфінг; каякінг (гребний слалом, родео, сплав); рафтинг; каньйонінг; сноркелінг. Екіпірування для водних видів екстремального туризму.

Наземні види екстремального туризму: маунтінбайкінг, диггерство та спелестологія, трекінг, X-перегони. Критерії складності маршруту та основні правила X-перегонів.

Гірські види екстремального туризму: гірські лижі та сноубординг, спеціальні траси та споруди для сноубордингу; фрірайд; гірськолижний фрірайд (полегшений фрірайд, беккантрі, хелібординг, сноумотобординг); велосипедний фрірайд; гірськолижний та велосипедний даунхіл; тюбінг. Спорядження для екстремальних видів гірського туризму.

Повітряні види екстремального туризму: парашутний спорт (класичний парашутизм, групова та купольна акробатика, скайсерфінг, бейсджампінг, свуп), парасейлінг, польоти на повітряних кулях та дельтапланеризм, параглайдинг.

Екзотичні види екстремального та пригодницького туризму: космічний туризм, подорожі на Північний та Південний полюси, поїздки до місць техногенних катастроф.

Інші сучасні види спеціалізованих туристичних подорожей: гастрономічний та винний туризм, медичний туризм, шопінг-туризм, весільний туризм, кінематографічний та літературний туризм, ностальгічний (сентиментальний) туризм, червоний туризм.

Перспективні напрями та статистичні прогнози розвитку спеціалізованих видів туризму.

Список рекомендованих джерел:

основний: 1, 2, 3, 5, 7

додатковий: 3, 5, 7, 12, 18, 20, 29, 31 інтернет-ресурси:

3, 6, 7, 9

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України від 18.11.2003 №1282-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2004. N 13. ст. 180. URL: <http://rada.gov.ua>.¹
2. Алієва-Барановська В.М. Міжнародний туризм / В.М. Алієва-Барановська, І.І. Дахно. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
3. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Альтерпрес, 2020. 266 с.
4. Божидарнік Т.В. Міжнародний туризм: навч. посіб. / Т.В. Божидарнік, Н.В. Божидарнік, Л.В. Савош та ін. К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 312 с.
5. Борисова О.В. Спеціалізований туризм: навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти спеціальності «Туризм». К.: Кондор, 2020. 360 с.
6. Михайліченко Г.І. Організація туристичних подорожей: навч. посіб. / Г.І. Михайліченко, А.Ю. Єременко. К.: КНТЕУ, 2011. 391 с.
7. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: підручник / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. К.: Знання, 2013. 334 с.
8. Tourism Highlights 2015-2020. Publications Unit, CapitaIn NaYa, 42-28020.

Додатковий

1. Антоненко І.Я., Мельник І.Л. Перспективні напрями розвитку ринку круїзного туризму // Ефективна економіка. 2019. №2. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2019/10.pdf
2. Бондаренко Д.В. Аспекти правового регулювання паломництва и религиозного туризма на современном этапе // Вестник ассоциации вузов туризма и сервиса. 2015. №3. Том 9. С.14-20.
3. Великочий В.С., Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Міжнародний туризм: навч. посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство». Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. 254 с.

¹ Курсивом виділена література, наявна в бібліотеці КНТЕУ

4. Вишневський В.І. Екологічний туризм: навч. посібник. К.: Інтерпрес ЛТД, 2015. 140 с.
5. *Вьонцек А. Велосипедний туризм: шанс для України // Український туризм. Київ, 2018. № 6. С. 68-71.*
6. *Галасюк С.С., Нездоймінов С.Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2017. 178 с.*
7. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 304 с.
8. *Демко В.С. Передумови розвитку зеленого туризму: глобальний, національний і регіональний вимір // Регіональна економіка. Львів, 2019. № 2. С. 90-97.*
9. *Денисенко М.П., Геньбач Д.Д. Сучасний стан та перспективи розвитку ділового туризму в Україні // Інвестиції: практика та досвід. К., 2019. № 19. С. 23-28.*
10. Доценко А.І. Організація сільського туризму: навч. посібник. К.: Університет «Україна», 2019. 74 с.
11. *Дутка Г. Розвиток рурального туризму в Україні // Вісник КНТЕУ. 2018. № 3. С. 79-89.*
12. Задорожний О.О. Приватні космічні польоти: правове регулювання в США // Часопис Київського університету права. К., 2020. №3. С. 382388.
13. Зінченко О.А., Біла А.А. Стан та перспективи розвитку спортивного туризму в Україні // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. Запоріжжя, 2016. Випуск 4-1(04). – С. 49-53.
14. *Індустріальний туризм в Україні // Український туризм. К., 2019. №5. С. 38-41.*
15. Корнілова В.В., Корнілова Н.В. Сучасні тенденції розвитку круїзного ринку світу // Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 5. С. 20-25.
16. Кудла Н.Є. Сільський туризм. Основи підприємництва та гостинності: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 152 с.
17. Лиман С.І., Парфіненко А.Ю., Посохов І.С. Історія туризму: навч. посібник. К.: Університетська книга, 2018. 372 с.
18. *Мальська М.П., Бордун О.Ю. Медичний туризм: теорія та практика: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2018. 127 с.*

19. *Мальська М.П., Гаталяк О.М. Туризм у містах: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 222 с.*
20. *Набока Ю.В. Формування бізнес-моделі рекреаційного підприємства на ринку медичного туризму // Інвестиції: практика та досвід. К., 2019. № 15. С. 42-46.*
21. Остапчук В.В. Сучасні особливості розвитку спортивного туризму як виду спорту в Україні // Молодий вчений. 2019. №4.1 (68.1). С.127132.
22. *Регіональний туризм: стратегія, ресурси, перспективи розвитку: монографія / Н.П. Мешко, В.Є. Редько, О.П. Крупський та ін.; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. Дніпро: Акцент ПП, 2016. 320 с.*
23. *Решетюк О., Терлецький В. Актуалізація екологічного туризму в умовах глобалізації суспільного життя // Екологічний вісник. 2018. №4. С. 10-13.*
24. *Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2018. 431 с.*
25. *Рутинський М.Й., Ковальчук А.С. Паломництво і релігійний туризм: теоретичні основи та сакральні витoki: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2020. 324 с.*
26. *Самойлов Ю. Круїзний туризм: перспективи для України // Український туризм. 2019. № 2. С. 14-21.*
27. *Тарасова В.В., Ковалевська І.М. Статистичне дослідження організації релігійного туризму в Україні // Інфраструктура ринку. 2021. Випуск 5. С. 324-330.*
28. *Туризм на природоохоронних територіях: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 242 «Туризм» ОС «Бакалавр» / укладачі Г.В. Машіка, Н.С. Кампов. Мукачєво: МДУ, 2019. 66 с.*
29. *Тимошенко Л.О., Лабартка К.В. Спортивний туризм : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 ч. Львів: ЛДУФК, 2014. Ч. 2. 176 с.*
30. *Чобаль Л.Ю. Особливості розвитку сільського зеленого туризму в Україні // Формування ринкових відносин в Україні. К., 2019. № 2. С. 105-117.*
31. *Шацька З.Я., Білініна В.В. Стратегічні напрями розвитку медичного туризму в Україні в контексті використання рекреаційного*

потенціалу Карпатського регіону // Економіка та держава. К., 2019. № 10. С. 87-92.

32. Шульгіна Л.М., Зінченко А.І., Крахмальова Н.А. *Маркетингова діяльність підприємства на ринку послуг зеленого туризму: монографія К.: КНУТД; КНТЕУ; НТТУ "КПІ", 2014. 253 с.*
33. Danylyshyn B., Olshanska O., Zabaldina Y., Mazurets R., Khlopiak S., Pivnova L. *Designing a Marketing Strategy for the Development of Industrial Tourism in the Region // Journal of Optimization in Industrial Engineering Vol.14, Issue 1, Winter & Spring 2021, 19-26.*

Інтернет-ресурси

1. Асоціація ділового туризму України. URL: <http://btaukraine.com> (дата звернення: 21.06.2021).
2. Креативна економіка: фестивалі. URL: <https://uaculture.org/texts/kreatyvna-ekonomika-festyvali> (дата звернення: 21.06.2021).
3. Новості турбізнесу. URL: <http://novosti-turbiznesa.info> (дата звернення: 21.06.2021).
4. Паломницький центр УПЦ. URL: <http://pilgrims.in.ua> (дата звернення: 21.06.2021).
5. Українська гостинна садиба. Спілка сільського зеленого туризму України. URL: <http://www.greentour.com.ua/ukrainian> (дата звернення: 21.06.2021).
6. Федерація спортивного туризму України. URL: <http://www.fstu.org.ua> (дата звернення: 21.06.2021).
7. ТРГ – національний туроператор України. URL: <https://www.tpg.ua> (дата звернення: 21.06.2021).
8. Center Cruises. Морські круїзи з України. URL: <https://center.cruises/uk> (дата звернення: 21.06.2021).
9. Experience Ukraine like a local. URL: <https://www.activeukraine.com> (дата звернення: 21.06.2021).
10. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www.unwto.org> (дата звернення: 21.06.2021).